

2019-08-15

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr SOCN 2019/282

Socialnämnden

Översyn av checkbelopp i kundvalet för ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS samt för avlösning enligt SoL för barn och ungdomar

Förslag till beslut

Socialnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Utifrån reglementet för socialnämnden har omsorgsenheten genomfört en översyn av checkbeloppet för kundvalet ledsagarservice och avlösarservice enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt avlösning enligt socialtjänstlagen (SoL) för barn och ungdom. Kundvalets checkbelopp har endast höjts marginellt de senaste åren. Checkbeloppet för kundvalet hemtjänst, ledsagning och avlösning enligt SoL för målgruppen personer över 65 år höjdes inför 2019 medan checkbeloppet för ledsagning och avlösning LSS samt barn SoL låg still. Anordnare inom kundvalet har uttryckt missnöje med checkbeloppets nivå. Två anordnare har sagt upp sin auktorisation under 2019. Omsorgsenheten bedömer att en höjning av checkbeloppet i kundvalet för avlösarservice och ledsagarservice enligt LSS är nödvändig för att inte fler anordnare ska säga upp sina auktorisationer och för att säkra insatsens kvalitet för kunderna.

Den ekonomiska konsekvensen av att höja checkbeloppet till 399 kronor medför en ökad kostnad med sammanlagt 2,8 miljoner kronor för socialnämnden. Konsekvensen är beräknad utifrån prognosen i nämndens första tertialbokslut 2019. I förslag till yttrande mål och budget 2020-2022 kommer omsorgsenheten i samverkan med äldreheten lägga förslag på checkbelopp för 2020. Det kommer att öka kostnaden ytterligare.

Ärendet

Bakgrund

I Nacka kommuns reglemente för kundval framgår att nämnderna ansvarar för att fortlöpande utveckla kundvalen. Denna kundvalsöversyn görs mot bakgrund av detta.

Insatserna ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS samt avlösning enligt SoL för barn och ungdom är biståndsbedömda insatser.

Syftet med insatsen ledsagarservice är att underlätta för personer med omfattande funktionsnedsättningar att upprätta och bibehålla kontakter med andra och att delta i

samhället. Insatsen är knuten till aktiviteter utanför hemmet och gör det möjligt att besöka vänner och delta i fritids- och kulturaktiviteter.

Insatsen avlösarservice i hemmet innebär att en annan person tillfälligt övertar omvårdnaden av ett barn eller en vuxen med funktionsnedsättning från föräldrar, anhöriga eller andra närstående. På så sätt får de närstående tid för sig själva och för att kunna genomföra aktiviteter utanför hemmet. Insatsen utförs som regel i det egna hemmet.

Ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS samt avlösning enligt SoL för barn och ungdom ingår i kundvalet. Det finns 15 anordnare av dessa två insatser. Insatserna kräver personal med pedagogiskt förhållningssätt och utbildning för att möta upp målgruppens komplexa behov.

På omsorgsenheten är 84 personer beviljade ledsagarservice och 101 personer avlösarservice.

Anordnare i kundvalet

Det har inkommit synpunkter från anordnare som anser att checkbeloppet är för lågt. Insatserna verkställs ofta under obekväm arbetstid, det vill säga kvällar, helger och storhelger då anordnarna betalar ut extra ersättning till anställda för obekväm arbetstid. Anordnarna har svårt att få lönsamhet i verksamheten. Under storhelger förlorar anordnare på att verkställa insatsen utifrån den ersättning de nu får. Vidare har det framkommit att anordnare som har avtal med andra kommuner med högre timersättning, behöver prioritera sin mest välutbildade och erfarna personal till uppdrag dit. Anledningen är att de inte kan ge personalen i Nacka relevant lön. Stockholms stads ersättningsnivåer är exempelvis betydligt högre och ersättning för obekväm arbetstid betalas ut.

Under 2019 har Valfärd samhällsservice och Annelies hemtjänstteam valt att säga upp sina auktorisationer i kundvalet. Valfärd samhällsservice har 59 kunder och Annelies hemtjänstteam har 16 kunder i kundvalet.

I tjänsteskrivelse med diarienummer KFKS 2019/545, "Avveckling av en del av assistansverksamheten inom Valfärd samhällsservice" skriver Anette Böe, produktionsdirektör samt Jessica Sjöstedt, utvecklingschef Valfärd samhällsservice följande:

"En analys av ledsagarservice och avlösarservice (för helår 2018) visar att kostnaden per timme för denna del av verksamheten överstiger ersättningen per timme.

Orsakerna till att timkostnaden överstiger timersättningen är att insatserna ledsagarservice och avlösarservice kräver relativt mycket administration, vilket är kostnadsdrivande. Ofta är rekryteringsprocessen komplicerad i och med att kunderna många gånger har väldigt specifika önskemål om vem som ska vara ledsagare/avlösare".

De skriver även; "Det är vidare ofta unga personer som efterfrågas som ledsagare/avlösare, vilket gör att omsättningen på medarbetare blir relativt hög. Det svåra rekryteringsläget medför att lönerna blir förhållandevis höga och arbetet utförs

oftast under obekväm arbetstid vilket ytterligare ökar lönekostnaderna. De senaste åren har uppräknigen av checknivån för ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS samt avlösning enligt SoL för barn och ungdomar varit låg eller obefintlig”.

Vidare framgår i tjänsteskrivelsen att Valfärd samhällsservice gjorde en total förlust 2018 av ledsagarservice med -224 tusen kronor respektive avlösarservice -254 tusen kronor.

Checkbelopp

Checkbeloppet för ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS samt avlösning enligt SoL för barn och ungdom har endast höjts marginellt de senaste åren. Checkbeloppet för kundvalet hemtjänst, ledsagning och avlösning enligt SoL för målgruppen personer över 65 år höjdes inför 2019 medan checkbeloppet för ledsagning och avlösning LSS samt barn SoL låg still.

Krav på utbildning och personlig lämplighet för att möta upp målgruppens komplexa behov, i förhållande till låga löner och arbete under obekväm arbetstid, medför att det är svårt att rekrytera lämpliga personer till dessa tjänster.

Enligt Nacka kommuns villkor för insatserna är kravet att 90 procent av de anställda inom kundvalet har relevant utbildning. Exempel på utbildningar som godkänns är barn- och fritidsprogrammet, vård- och omsorgsprogrammet och barnskötarexamen.

Vid en jämförelse med Nackas jämförelsekommuner, har fyra av dessa infört kundval för insatserna. Det är svårt att göra en fullt korrekt jämförelse med andra kommuners checkbelopp då ersättningarna konstrueras på olika sätt. Ersättningsnivåerna för insatserna varierar. Danderyds kommun och Sollentuna kommun har högre checkbelopp än Nacka kommun. De betalar därutöver ut extra ersättning för obekväm arbetstid.

Omsorgsenheten bedömer att en höjning av checkbeloppet i kundvalet för avlösarservice och ledsagarservice enligt LSS samt för barn och ungdom enligt SoL är nödvändig för att inte fler anordnare ska säga upp sina auktorisationer och för att säkra insatsens kvalitet för kunderna.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget bygger på att checkbeloppet för ledsagarservice och avlösarservice LSS inklusive för barn SoL följer checken för hemtjänst, ledsagning och avlösning enligt socialtjänstlagen för äldre och vuxna personer med funktionsnedsättning. Nuvarande ersättning i LSS-kundvalet är 318 kronor för ledsagarservice och 307 kronor för avlösarservice exklusive momskompensation för 2019 medan det är 399 kr i SoL-kundvalet. Anledningen till att ersättningen för ledsagarservice är tio kronor högre per timme är att ersättningen ska täcka ledsagarens omkostnader vid utförandet av insatsen.

Den kan till exempel användas till inträden vid aktiviteter och resor som görs tillsammans med kunden.

Förslaget till beslut om att höja checkbeloppet till 399 kronor ökar kostnaderna med sammanlagt 2,8 miljoner kronor för socialnämnden. Konsekvensen är beräknad utifrån prognosen i nämndens första tertialbokslut 2019. I förslag till yttrande mål och budget kommer omsorgsenheten i samverkan med äldreheten lägga förslag på checkbelopp för 2020. Det kommer att öka kostnaden ytterligare.

Checkbeloppen anges exklusive moms-kompensation, privata anordnare får en moms-kompensation som för närvarande är sex procent.

	Ledsagarservice	Avlösarservice
Nuvarande check per timme (kr)	318	307
Förslag till check per timme (kr)	409*	399
Förändring (kr)	91	92
* Inkl omkostnadsersättning 10 kr/ ledsagartimme		
	Ledsagarservice/ Avlösarservice	
Socialnämnden budget (tkr)	-11 081	
Förslagets ekonomiska konsekvens	-2 820	

Konsekvenser för barn

Med en höjd timersättning kommer barn med insatserna beviljade att på sikt få avlösare respektive ledsagare som är bättre matchade med barnets specifika behov utifrån relevant utbildning och erfarenhet och därmed rätt kunskap och bemötande.

Elisabeth Axelsson
Enhetschef
Omsorgenheten

Camilla Rosér
Kvalitetsutvecklare
Omsorgenheten